Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
5 december 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/287930

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's

Beslistermijn
19 december 2022

Bijlage(n)
4

Aan staatssecretaris

nota

Voortgangsbrief asbest aan de Tweede Kamer

Aanleiding

Met deze beslisnota leg ik u een conceptbrief voor waarmee u de Tweede Kamer kunt informeren over de voortgang van de asbestdakenaanpak. In de beantwoording van vragen over de begroting[1] is toegezegd voor het einde van het jaar een voortgangsbrief te sturen. Met deze brief wordt een actuele stand van zaken gegeven van de aanpak die is beschreven in uw brief van 17 juni 2022 die is geagendeerd voor het commissiedebat Externe Veiligheid op 26 januari 2023.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u bijgaande brief te beoordelen en na uw akkoord te laten versturen aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Met bijgaande brief informeert u de Kamer over de voortgang van de asbestdakenaanpak. Een belangrijk onderdeel is de focus in de aanpak waarover u de Kamer op 17 juni 2022 heeft geïnformeerd. Deze focus houdt in dat u inzet op communicatie en bewustwording, waarvoor u in de jaren 2023-2025 een budget van € 3 miljoen per jaar ter beschikking stelt. U heeft van de ambassadeurs van de versnellingsaanpak een plan van aanpak ontvangen, dat u met bijgaande brief aanbiedt.

Naast dit plan van aanpak gaat de brief in op het saneringstempo en de resterende asbestdakenopgave. In de brief van 17 juni 2022 werd vermeld dat het tempo in de tweede helft van 2021 nog verder was afgenomen tot circa 1 miljoen m^2 per kwartaal. Volgens de cijfers die bekend zijn over de eerste drie kwartalen van dit jaar, lijkt het tempo zich daarna weer te hebben hersteld tot een vrij stabiel niveau van grofweg 6 miljoen m^2 per jaar. In de voortgangsbrief van 1 december 2021 is de resterende asbestdakenopgave geschat op 74 miljoen m^2. Vanuit het programmabureau wordt de resterende opgave gemonitord aan de hand van gegevens van gemeenten en vastgelegd in de landelijke asbestdakenkaart. Deze komt nu uit op 80 miljoen m^2. In bijgaande brief worden deze verschillen benoemd en verklaard waarom er geen sprake kan zijn van een

[1] Kamerstuk 36200-XII, Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2023

nauwkeurig cijfer, maar een bandbreedte meer recht doet aan de mate van betrouwbaarheid. Het idee is om voortaan uit te gaan van de landelijke asbestdakenkaart. Hoewel de vulling met volledige en actuele data daarin nog steeds verbetering behoeft, baseren we de cijfers dan op een eenduidig systeem en kunnen trends daarmee beter worden gesignaleerd en geduid.

De brief meldt een onderzoek dat in opdracht van de provincie Overijssel door TNO is uitgevoerd naar de verspreiding van asbest vanaf asbestdaken. IenW heeft hieraan een financiële bijdrage geleverd. Volgens het onderzoek komt asbest van asbestdaken vooral vrij via afspoelend regenwater en is de directe verspreiding via de lucht beperkt. Met de conclusie dat een grote hoeveelheid asbest die via het regenwater (TNO noemt een schatting van 90.000 kilogram per jaar) wordt verspreid naar bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuiveringsinstallatie, onderbouwt het rapport de lang bestaande motivatie van de asbestdakenaanpak dat deze de grootste bron van asbestvezels naar de leefomgeving vormen.

De brief licht toe dat een handreiking handhaving in de maak is. Hoewel na het verwerpen van het asbestdakenverbod geen sprake meer is van een (toekomstige) verplichting, kunnen er situaties zijn dat sanering via handhaving wel kan worden verplicht. De Woningwet en REACH bieden hiertoe mogelijkheden, maar het is nu niet duidelijk wanneer die handhavingsgronden gelden. De handreiking moet daar duidelijkheid over geven.

In de brief wordt overeenkomstig uw recent genomen besluit gemeld dat de eerder toegezegde evaluatie van het asbestdakenbeleid in 2023 wordt uitgesteld tot na de uitvoering van de acties gericht op communicatie en bewustwording.

De motie Stoffer/Geurts (Kamerstuk 28 089, nr. 189) verzoekt een vervolg te geven aan het uitgevoerde blootstellingsonderzoek. Centraal daarbij staat de toepassing van schuim waardoor het saneren van daken goedkoper zou kunnen.

Ter uitvoering van deze motie is een kostenvergelijking gemaakt die is aangeboden met de brief van 17 juni 2022. Volgens de kostenvergelijking zijn er met schuim geen kosten te besparen, maar zijn enkele aannamen gedaan die nog in de praktijk geverifieerd moeten worden. Deze verificatie is nog niet uitgevoerd, in afwachting van het vinden en beschikbaar krijgen van locaties.

Ten slotte informeert u met de brief de Kamer over de start en de planning van de commissie van de Gezondheidsraad die op verzoek van uw voorganger en de minister van IenW advies zal geven over een eventuele aanpassing van de raming van het jaarlijkse aantal slachtoffers en de risico's van orale blootstelling aan asbest. Eerder was de Kamer geïnformeerd dat de Gezondheidsraad dit jaar haar advies zou uitbrengen. De Gezondheidsraad heeft inmiddels aangegeven dat advies over het aantal asbestslachtoffers als eerste wordt gepubliceerd in het tweede kwartaal van 2023 en het advies over orale blootstelling in de tweede helft van 2023.

Krachtenveld
De uitwerking en de uitvoering van het plan van aanpak voor communicatie en bewustwording bieden een nieuwe aanleiding én kansen om samenwerking te zoeken met partijen die tot nu toe geen deel uitmaakten van het

samenwerkingsverband en/of de aanpak actief steunden. Te denken valt aan de VNG, Vereniging Eigen Huis etc.

Toelichting

Politieke context
De brief van 17 juni 2022 is geagendeerd voor het Commissiedebat Externe Veiligheid op 26 januari 2023.

De nog lopende praktijkproef om enkele gedane aannamen voor de kostenvergelijking (wel of geen schuim toepassen) nader te verifiëren dient ter uitvoering van de motie Stoffer/Geurts.

Het onderwerp schuim is recent aan de orde gekomen in Kamervragen van de leden Haverkort en Simons (2022Z17270, beantwoord op 11 oktober 2022). Daarbij werd de vraag gesteld waarom de methode met schuim niet is goedgekeurd en werd gesteld dat de overheid als opdrachtgever daardoor te veel geld uitgeeft voor asbestsaneringen. In de beantwoording is toegelicht hoe de goedkeuring werkt.

Communicatie
De verdere uitwerking van het plan van aanpak wordt in zeer nauwe samenwerking met de directie communicatie van IenW opgepakt. Een belangrijk onderdeel in de uitwerking is het voorleggen van een communicatieplan aan het ministerie van Algemene Zaken omdat zij verantwoordelijk zijn voor publiekscampagnes en beoordelen of asbestdaken hiervoor in aanmerking komen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan de Tweede Kamer.	Geef kort aan waar de bijlage om gaat. Mocht deze bijlage niet openbaar kunnen vanwege het belang van de staat, geef dit dan inclusief de precieze reden aan.
2	Aanbieding plan van aanpak	Aanbiedingsbrief bij het plan van aanpak van de ambassadeurs van de versnellingsaanpak.
3	Plan van aanpak	Het voorstel voor communicatie en bewustwording van de ambassadeurs van de versnellingsaanpak asbestdaken.

4	Onderliggende beslisnota’s	Beslisnota over uitstel beleidsevaluatie asbestdaken

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota’s

Datum	**Naam beslisnota**	**Toelichting**
14 september 2022	Evaluatie asbestdakenbeleid	Voorstel om de eerder toegezegde evaluatie asbestdakenbeleid niet uit te voeren in 2023 maar na uitvoering acties communicatie en bewustwording.

Datum
5 december 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/287930

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's

Aan
de staatssecretaris

Bijlage(n)
4

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Opmerking SG IenW:
Ik begrijp het maar dit hadden we beter eerder kunnen bedenken.

TER BESLISSING

Datum
14 september 2022

Onze referentie
RONDZENDMAP-2022/11419

Opgesteld door
Bestuurskern

Beslistermijn
04-11-2022

Bijlage(n)
3

Aan Staatssecretaris
Van DGMI/Directie O&M

nota

Evaluatie asbestdakenbeleid

Aanleiding

Op 21 december 2018 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de beleidsdoorlichting van artikel 22 van de begroting van het ministerie IenW betreffende omgevingsveiligheid en milieurisico's[1]. Een van de aanbevelingen was om - met het oog op een volgende beleidsdoorlichting van genoemd artikel – meer kwantitatief evaluatie materiaal beschikbaar te hebben om zo de doelmatigheid van het gevoerde beleid beter te kunnen beoordelen. In dat kader heeft de toenmalige staatssecretaris de Tweede Kamer geïnformeerd in de voortgangsbrief asbest van 1 december 2021[2] dat hij het voornemen heeft om in 2023 voor het onderwerp asbestdaken een beleidsevaluatie uit te voeren.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het uitstellen van de aangekondigde evaluatie asbestdakenbeleid.

Kernpunten

De Tweede Kamer is 17 juni jl. geïnformeerd[3] dat u heeft besloten tot een beleidswijziging voor asbestdaken en de beschikbare Rijksmiddelen in zal zetten op de (voorlopige) financiering van het Programmabureau en het stimuleren van vrijwillige saneringen door gerichte communicatie en bewustwordingscampagnes. U stelt hiervoor in de periode 2023 – 2025 jaarlijks 3 miljoen euro beschikbaar.

Met het sturen van laatstgenoemde brief lijkt een beleidsevaluatie op dit moment niet erg zinvol. U heeft in de brief van 17 juni jl. zelf al geconstateerd dat het beleid de afgelopen jaren onvoldoende doelmatig en doeltreffend was. Het ligt daarom meer voor de hand om pas een beleidsevaluatie te doen begin 2026 na afloop van de aangekondigde communicatie en bewustwordingscampagnes. Navraag bij FEZ leert dat het geen probleem is om de evaluatie uit te stellen omdat de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) komend begrotingsjaar nog in een 'ontwerpfase' zit. De Tweede Kamer moet wel schriftelijk worden geïnformeerd

[1] Kamerstuk 32861, nr. 42
[2] Kamerstuk 25834, nr. 187
[3] Kamerstuk 25834, nr. 188

over dit uitstel. Voorstel is om hiervoor de jaarlijkse 'voortgangsbrief asbest' te gebruiken die doorgaans in december naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. In deze brief kan naast de reden voor uitstel ook ingegaan worden op hoe het beleid in de tussentijd nog gemonitord wordt (de maandelijkse saneringscijfers aangeleverd door RWS).

-
  De Tweede Kamer is toegezegd om in 2023 een evaluatie van het asbestdakenbeleid uit te voeren.
- U heeft 17 juni jl. de Tweede Kamer geïnformeerd over een voorgenomen beleidswijziging voor de periode 2023 – 2025.
- Met het sturen van deze brief lijkt een beleidsevaluatie op dit moment niet erg zinvol en ligt een evaluatie begin 2026 meer voor de hand.
- U kunt de Tweede Kamer hierover informeren in de jaarlijkse 'voortgangsbrief asbest' die begin december naar de Kamer wordt gestuurd. U kunt in deze brief tevens toelichten hoe tussentijds het beleid wordt gemonitord.

Krachtenveld
De inhoud van de brief van 17 juni jl. is ambtelijk goed afgestemd met alle betrokken partijen. De brief staat (vooralsnog) geagendeerd voor het volgende Commissiedebat Externe Veiligheid op 26 januari 2023. De begroting voor 2023 is reeds aangepast met het oog op de aangekondigde beleidswijziging.

Volg-nummer	**Naam**	**Informatie**
1.	Beslisnota	Uitstel evaluatie asbestdakenbeleid
2.	Bijlage 1: Kamerstuk 32861, nr. 142	Brief van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer inzake beleidsdoorlichting Infrastructuur en Waterstaat
3.	Bijlage 2: Kamerstuk 25834, nr. 187	'Voortgangsbrief asbest' van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer, dd. 1 december 2021
4.	Bijlage 3: Kamerstuk 25834, nr. 188	Brief van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer 'problematiek rondom asbest', dd. 17 juni 2022